

ПРИМЪРЪ ЗА РАЗБОРЪ.

ОБУЧЕНИЕ 24. — И него ученицитѣ сами ще направѣхтѣ, съ помощта на учителитѣ си, споредъ 18-то и сичкитѣ други обучения въ Грамматиката.

«Българската писменность въ IX-то столѣтіе едвамъ започваше; до тогази тя са ограничаваше токо въ едно свѣщ. Писаніе и въ Богослужебни книги: такъози е нашето за нея мнѣніе, защото немамы памятници отъ другитѣ отрасли на българската писменность до Владимира (или до Симеона).

«Този Господарь (у Венелина — Владимиръ) самъ караше своитѣ учены люди да превождатъ различни съчиненія отъ еллинскы на тогашния българскый языкъ. По негово внушеніе, Иванъ, Екзархъ българскый, достойнъ ученикъ и памѣстникъ на св. Методія, написа съчиненіе за шести-дневното твореніе на свѣта, което и нарече *Шестодневъ*, и което — самъ неповѣда — былъ избралъ отъ съчиненіята на Ивана Златоустый, на Северіана, на Аристотеля и други еще философы (язычески и черковны), и го поднесе на своя Монархъ. Освѣтъ него, той преведе еще Богословіето и Философіята на св. Ивана Дамаскина, и оставилъ ни е едно Слово на Вознесеніе Господне. Да забѣлѣжимъ и туй, че Екзархъ написа и Кратка Грамматина на българскый языкъ.

« По волята на този пакъ Господарь, казва Г. Калайдовичъ, Епископъ Константинъ (да ли не е Кирилъ, Методіевъ братъ?), преведе « словата на св. Атанасія Александрійскаго срѣщу Аріенитѣ; а Григорій, пресвитеръ на българскитѣ черквы, по повелѣніето на този « сѣщия книголюбивъ Господарь, състави черковна игражданска Исторія.

« Помежду и самъ Царьтъ са упражняваше въ преводы и изводи или извлечения; тѣй, той избра и преведе много отлични мѣста отъ съчиненіята Златоустовы, и тѣзи извлечения нарече *Златоструй*.

« Туй сѣ памятницитѣ на старобългарската книжнина въ края на IX-то и въ начало на десетото столѣтіе. Да ли сѣ само тѣ были? . . . О! много и много още е имало и трѣбало да има, разумѣва са, въ онѣзи и послѣднитѣ години; но отъ една страна, времето и непрятелски-завыстници; отъ друга, самото невѣжество на народа, изгладило ги отъ лицето на земята. —

(Изъ Венелин. Критич. издирваніе
за българската Исторія.)